

STAN PRZYGOTOWANIA PAŃSTWA DO SEZONU ZIMOWEGO

2019/2020

RCB

Rządowe Centrum
Bezpieczeństwa

STAN PRZYGOTOWANIA PAŃSTWA DO SEZONU ZIMOWEGO

2019/2020

CENTRUM OPERACYJNO-ANALITYCZNE RCB

GRUDZIEŃ 2019

RCB

Rządowe Centrum
Bezpieczeństwa

Spis treści

Streszczenie raportu	5
Prognozowane warunki hydrologiczno-meteorologiczne i hydrogeologiczne	7
Ochrona przeciwpowodziowa.....	9
Działania administracji	10
Działania służb podległych ministrowi spraw wewnętrznych i administracji	12
Bezpieczeństwo energetyczne, ciepłownicze i gazowe	16
Zimowe utrzymanie dróg, torów kolejowych, lotnisk oraz portów.....	25
Rekomendacje/działania o szczególnym znaczeniu	29

Raport został opracowany na podstawie materiałów Centrum Operacyjno-Analitycznego RCB oraz informacji przekazanych przez:

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- Ministerstwo Energii
- Ministerstwo Infrastruktury
- Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej
- Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy
- Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

STRESZCZENIE RAPORTU

OCENA ZAGROŻENIA

Według orientacyjnej prognozy sezonowej IMGW na okres listopad 2019 – marzec 2020, zima będzie zbliżona do ubiegłej i przeważnie łagodna na obszarze całego kraju, jedynie w styczniu możliwe są większe spadki temperatury. Suma opadów powinna kształtować się w normie wieloletniej. Poziom wody w rzekach będzie utrzymywał się w strefie niskiej i średniej. **Należy spodziewać się zagrożeń typowych dla sezonu zimowego**, takich jak: zgony z powodu wychłodzenia organizmu, lokalne awarie sieci energetycznych, ciepłowniczych i kanalizacyjnych oraz utrudnienia w przejezdności szlaków komunikacyjnych. **Zagrożenie powodziowe powinno utrzymywać się na niskim poziomie, jednak wzrasta prawdopodobieństwo wystąpienia niżówki hydrologicznej w całej Polsce.**

OCENA PRZYGOTOWANIA ADMINISTRACJI DO ZAGROŻEŃ SEZONU ZIMOWEGO

Według informacji przekazanych do RCB, **administracja publiczna jest przygotowana do sezonu zimowego**. Zidentyfikowano jedynie jednostkowe problemy wymagające rozwiązania. Wojewodowie odbyli bądź planują zwołanie **posiedzeń Wojewódzkich Zespołów Zarządzania Kryzysowego**, których tematem jest podsumowanie przygotowań do zimy, w tym stanu dróg, dostaw energii elektrycznej oraz pomocy osobom bezdomnym. Służby podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji są gotowe do realizacji zadań ustawowych w warunkach zimowych, a w sytuacji pojawiających się zagrożeń, będą je realizować zgodnie z wewnętrznymi procedurami wynikającymi m.in. z planów zarządzania kryzysowego Komendantów Głównych: Policji, Państwowej Straży Pożarnej i Straży Granicznej.

STAN ZABEZPIECZENIA ENERGETYCZNEGO, CIEPŁOWNICZEGO I GAZOWEGO

Administracja oraz odpowiednie instytucje są gotowe do reagowania w przypadku ewentualnych awarii. Stan przygotowania krajowego systemu zaopatrzenia w energię elektryczną do okresu zimowego 2019/2020 należy ocenić jako prawidłowy (ewentualne przejściowe pogorszenie bilansu mocy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego /KSE/ powinno zostać zniwelowane przez bieżące działania zaradcze). **Stan przygotowania Polskich Sieci Elektroenergetycznych (PSE) do utrzymania pracy linii i stacji elektroenergetycznych jest właściwy**. W celu mini-

malizacji skutków awarii, wskazane jest monitorowanie sytuacji meteorologicznej pod kątem występowania groźnych dla sieci zjawisk i możliwie szybkie wdrożenie odpowiednich procedur, a także informowanie mieszkańców o możliwych utrudnieniach oraz przewidywanych przerwach w dostawie energii, ciepła lub gazu.

STAN PRZYGOTOWANIA DO ZIMOWEGO UTRZYMANIA SZLAKÓW KOMUNIKACYJNYCH

Podmioty odpowiedzialne za funkcjonowanie dróg, kolei, a także transportu lotniczego i morskiego działają zgodnie z przyjętymi na zimę procedurami. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przygotowała sprzęt i magazyny z materiałami, służącymi do zimowego utrzymania dróg krajowych. Aby zapewnić zimowe utrzymanie infrastruktury kolejowej, spółki grupy PKP przystąpiły do przygotowania niezbędnego sprzętu do odśnieżania, zagwarantowania personelu do robót zimowych oraz pociągów sieciowych. Zarządy portów lotniczych potwierdziły przygotowanie organizacyjne, materiałowe oraz sprzętowe do sezonu zimowego. Urzędy Morskie w Gdyni, Słupsku i Szczecinie, zgodnie z zakresem odpowiedzialności terytorialnej, zawarły lub w najbliższym czasie podpiszą stosowne umowy na lodołamanie w celu przeciwdziałania zalodzeniu torów podejściowych, torów wodnych i kanałów portowych.

PRZYGOTOWANIE DO WSPARCIA OSÓB POTRZEBUJĄCYCH

Urzędy Wojewódzkie poinformowały, że są przygotowane do udzielania pomocy osobom bezdomnym i potrzebującym oraz do zapewnienia funkcjonowania placówek oświatowych. Planowane są działania informacyjne o występujących i prognozowanych, groźnych zjawiskach pogodowych oraz zasadach bezpiecznego postępowania w sezonie grzewczym.

PROGNOZOWANE WARUNKI HYDROLOGICZNO-METEOROLOGICZNE I HYDROGEOLOGICZNE

Według orientacyjnej prognozy IMGW¹ na okres listopad 2019–marzec 2020, średnia sezonowa temperatura kształtować się będzie w całym kraju powyżej normy, natomiast sezonowa suma opadów przewidywana jest w normie. Nie prognozuje się bardzo silnych mrozów i ekstremalnych opadów śniegu.

Wyjściowy stan warunków hydrologicznych w dorzeczu Wisły i Odry układa się w strefie wody niskiej i średniej, jedynie w dorzeczu Przymorza dominuje stan średni. Z tego względu, zagrożenie wystąpieniem powodzi ocenia się jako małe. Niewielkie opady w zeszłych miesiącach oraz temperatura powyżej normy powodują utrzymywanie się znacznego zagrożenia niżówką hydrologiczną w całej Polsce. Co więcej, ze względu na wysoką temperaturę, prognozowane opady śniegu będą niewielkie i w związku z tym, w okresie roztopów wody gruntowe nie odbudują się w sposób znaczący.

W przypadku potwierdzenia się omawianej prognozy, warunki hydrologiczno-meteorologiczne w kraju powinny być co do zasady zbliżone do sezonu 1991/1992 i charakteru ubiegłej zimy (2018/2019). Oznacza to utrzymywanie się niskich i średnich stanów wody. Wzrosty będą przeważnie lokalne i spowodowane zjawiskami lodowymi, których największe nasilenie jest przewidywane w styczniu, tj. w okresie najniższych spadków temperatury (duże prawdopodobieństwo tworzenia się zatorów śryżowych w Polsce południowej i centralnej).

Wiosenne roztopy powinny mieć łagodny przebieg i zacząć się od drugiej połowy lutego, ewentualne przybrania pojawią się przede wszystkim w południowej i wschodniej części kraju. **Powódź roztopowa wiosną jest mało prawdopodobna. Zagrożeniem będzie dalsze występowanie znamion suszy hydrologicznej, tzn. utrzymywanie się niskich stanów wody w rzekach.**

Powyższy rozwój sytuacji hydrologicznej nastąpi w przypadku potwierdzenia się sezonowej prognozy meteorologicznej (temperatura powyżej normy, opady w normie). Wystąpienie innych warunków meteorologicznych pociągnie za sobą zmianę warunków hydrologicznych. Pod względem zagrożenia powodziowego najmniej korzystne jest wystąpienie niskich temperatur

1. Orientacyjna sezonowa prognoza dla Polski na okres listopad 2019 – marzec 2020 z uwzględnieniem prognozy meteorologicznej i hydrologicznej oraz scenariuszy przebiegu sytuacji hydrologicznej opracowana została w IMGW-PIB.

oraz opadów powyżej normy. W rezultacie wzrośnie zagrożenie powodzią roztopową w marcu, jednak realizacja takiego scenariusza jest mało prawdopodobna.

Zgodnie z *Prognozą sytuacji hydrogeologicznej w strefach zasilania i poboru wód podziemnych – okres od 01.12.2019 r. do 29.02.2020 r.*, opracowaną przez Państwową Służbę Hydrogeologiczną, w przypadku korzystnych warunków meteorologicznych (scenariusz zbliżony do prognozy sezonowej IMGW: sumy opadów wyższe/równe od średniej z wielolecia i temperatury powietrza pozwalające na infiltrację wód przez strefę aeracji²), niżówka hydrogeologiczna w płytkich poziomach wodonośnych o zwierciadle swobodnym może wystąpić na większą skalę jedynie we wschodniej części województwa wielkopolskiego. Lokalnie, zjawisko może pojawić się również na terenie województw: kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego, dolnośląskiego, opolskiego, śląskiego i lubelskiego. Prognozowana jest sytuacja, w której ze względu na naturalne wahania poziomu wód podziemnych nie pojawią się trudności w zaopatrzeniu w wodę z ujęć komunalnych i przemysłowych wody podziemnej, a problemy w ujmowaniu pierwszego poziomu wodonośnego, jeśli do nich dojdzie, będą miały charakter lokalny. Wyjątkiem może być wschodnia część województwa wielkopolskiego, gdzie niskie stany wód podziemnych mogą występować na większych obszarach, co może stać się przyczyną utrudnień w eksploatacji płytkich studni gospodarskich.

W przypadku zaistnienia innych warunków meteorologicznych, a mianowicie wystąpienia suchej i mroźnej zimy, sytuacja dla gospodarki wodnej będzie niekorzystna. W takich okolicznościach prognozuje się występowanie niżówki hydrogeologicznej do lutego 2020 r. w województwach: lubuskim, wielkopolskim, kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim, lubelskim, mazowieckim, opolskim i śląskim (część północna i zachodnia) oraz, w mniejszym stopniu, w woj.: dolnośląskim, łódzkim i świętokrzyskim. Zjawisko to może stać się przyczyną trudności w eksploatacji płytkich ujęć wód podziemnych (indywidualne studnie gospodarskie) oraz ujęć komunalnych lub przemysłowych użytkujących pierwszy poziom wodonośny.

---

2. Strefa aeracji (nawietrzenia) to strefa pomiędzy powierzchnią terenu a zwierciadłem wód podziemnych.

OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA

Zgodnie z informacją przekazaną przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie:

- Corocznie urządzenia hydrotechniczne poddawane są kontrolom stanu technicznego (wymaganym przepisami ustawy Prawo budowlane), jak i przeglądom okresowym wykonywanym przed nadejściem zimy. Do tej pory przeprowadzone przeglądy wskazują na odpowiednie przygotowanie infrastruktury do zimy. Część obiektów znajduje się w remontach i jest tymczasowo wyłączona z eksploatacji.
- Zaktualizowano wykaz miejsc mogących zimą stwarzać zagrożenie powodziowe, w tym takich, w których mogą tworzyć się zatory lodowe. Uwzględniono przede wszystkim miejsca, w których w latach ubiegłych zaobserwowano powstawanie zatorów lodowych, doprowadzających do podpiętrzenia cieków wodnych. Ponadto prowadzony jest monitoring miejsc, gdzie wcześniej tworzyły się zatory, głównie tamy bobrowe, przewężenia rzek, mostów, jazów i progów.
- **Utrzymujące się w większości kraju niskie i średnie stany wód na rzekach oraz zbiornikach mogą powodować problemy w przypadku wystąpienia warunków sprzyjających utworzeniu się zjawisk lodowych.** Wybrane, Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej dysponują lodołamaczami. Na odcinku granicznym Odry lodołamanie będzie prowadzone przy współpracy ze służbami niemieckimi.
- W miejscach, gdzie nie ma możliwości prowadzenia akcji lodołamania zatory są często zjawiskiem trudnym do przewidzenia. W konsekwencji ewentualne zatory będą usuwane w zależności od potrzeb i prowadzonej eksploatacji. RZGW dysponują wykazami firm, które mogą zostać użyte w przypadku konieczności działań zabezpieczających. W sytuacjach ekstremalnych, prace mogą być prowadzone w ramach współdziałania ze strażą pożarną oraz Siłami Zbrojnymi.

DZIAŁANIA ADMINISTRACJI

Według informacji przekazanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, wzorem lat ubiegłych wojewodowie realizują działania w zakresie:

- zapewnienia funkcjonowania:
  - › pomocy społecznej (ze szczególnym uwzględnieniem: wsparcia dla osób samotnych, w podeszłym wieku i bezdomnych, opracowania zaleceń dla jednostek organizujących pomoc społeczną, organizacji działań informacyjnych dla osób potrzebujących wsparcia oraz osób (instytucji) mogących udzielić takiej pomocy);
  - › placówek oświatowych (w tym: ogrzewanie, zapewnienie ciepłego posiłku dla dzieci, dowozu dzieci i młodzieży do szkół);
- akcji prewencyjnych i informacyjnych w zakresie bezpiecznego postępowania w sezonie grzewczym;
- akcji informacyjnych dotyczących przypominania o obowiązku usuwania śniegu zalegającego na dachach budynków oraz nawisów lodowych, a także, w związku z możliwością występowania silnego wiatru, przeprowadzania dodatkowych kontroli stanu technicznego budynków;
- przeciwdziałania zagrożeniom związanym z intensywnymi opadami śniegu ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wielkopowierzchniowych;
- utrzymania gotowości urządzeń (obiektów) hydrotechnicznych do funkcjonowania w warunkach zimowych oraz koordynacji przeciwdziałania tworzeniu się zatorów lodowych;
- przeglądu materiałów i sprzętu w magazynach przeciwpowodziowych;
- aktualizacji baz danych teleadresowych i sprawdzenia procedur wymiany informacji ze służbami oraz operatorami systemu przesyłowego i dystrybucyjnego energii elektrycznej, ciepła, wody, gazu i łączności;
- uruchomienia infolinii dla osób bezdomnych i potrzebujących wsparcia, gdzie będzie można uzyskać informację na temat placówek świadczących pomoc na obszarze danego województwa;
- zapewnienia zimowego utrzymania dróg i infrastruktury kolejowej (w tym wypracowania rozwiązań w kwestii przebywania osób bezdomnych na dworcach kolejowych);
- organizacji warunków życia zwierząt (gospodarskich, dzikich, bezpańskich).

Wojewodowie planują lub skierowali pisma do starostów oraz prezydentów miast, w których zwracają uwagę na:

- potrzebę przeprowadzenia, w razie potrzeby, posiedzeń powiatowych zespołów zarządzania kryzysowego z udziałem wójtów gmin i burmistrzów miast położonych na terenie powiatu;
- zapewnienie przez powiatowe centra zarządzania kryzysowego całodobowego przepływu informacji do wojewódzkiego centrum zarządzania kryzysowego;
- informowanie ludności o możliwości pogorszenia się warunków pogodowych i niekorzystnych zdarzeniach związanych z okresem zimowym (np. awarie, utrudnienia drogowe) m.in. poprzez wykorzystanie Regionalnego Systemu Ostrzegania (RSO) oraz publikacje ostrzeżeń i zaleceń na stronach internetowych urzędów wojewódzkich, poszczególnych służb i zarządców dróg. **W przypadku wyjątkowo poważnych sytuacji możliwe jest uruchomienie systemu Alert RCB;**
- kontrolowanie warunków bytowych osób objętych pomocą społeczną (niepełnosprawni, osoby niezaradne życiowo i samotne);
- w okresie utrzymywania się niskiej temperatury, wzmożenie działań prewencyjnych w zakresie patrolowania miejsc przebywania osób zagrożonych wychłodzeniem;
- monitorowanie aktualnej i prognozowanej sytuacji meteorologicznej pod kątem występowania intensywnych opadów śniegu, które mogą spowodować nieprzejezdność dróg, a w przypadkach niemożności utrzymania dróg w określonych standardach zwrócenie się o wsparcie do wojewody;
- przygotowanie do uruchomienia alternatywnej komunikacji w sytuacjach wystąpienia intensywnych opadów śniegu i długotrwałego utrzymywania się niskiej temperatury;
- zapewnienie funkcjonowania placówek oświatowych, w tym dowóz dzieci i młodzieży do szkół, ciepłe posiłki w trakcie zajęć lekcyjnych, zapewnienie ogrzewania budynków szkolnych i internatów;
- zabezpieczenie miejsc ewakuacji i niezbędnego asortymentu (ciepłe napoje, termosy, jednorazowe kubki) oraz pomocy medycznej podróżnym będącym w stanie zagrożenia i oczekującym na nieprzejezdnych drogach lub mieszkańcom miejscowości, do których dojazd został utrudniony;
- egzekwowanie przez straże gminne/miejskie obowiązku odśnieżania chodników i usuwania śniegu z dachów od właścicieli i zarządców nieruchomości.

Przygotowania podejmowane przez **administrację samorządową** odbywają się m.in. w oparciu o zalecenia i wytyczne przekazywane przez Wydziały Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego urzędów wojewódzkich. **Ponadto, wojewodowie przeprowadzili lub planują odprawy dla komendantów straży gminnych/miejskich na temat m. in. zanieczyszczenia powietrza oraz legalności spalania substancji w celu ogrzewania domów.**

Wojewodowie odbyli lub planują zwołanie posiedzeń wojewódzkich zespołów zarządzania kryzysowego, dotyczących m.in. długoterminowych prognoz hydro-meteorologicznych, stanu przygotowania dróg do zimy, dostaw energii elektrycznej oraz pomocy osobom bezdomnym.

Wojewódzkie centra zarządzania kryzysowego planują szeroko zakrojone akcje informacyjne z wykorzystaniem mediów lokalnych, mediów społecznościowych, stron internetowych, ulotek i plakatów. Na terenie województw zaktualizowano bazy danych placówek udzielających wsparcia (w formie schronienia, posiłku czy odzieży) osobom bezdomnym i potrzebującym.

DZIAŁANIA SŁUŻB PODLEGŁYCH MINISTROWI SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Służby podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji są gotowe do realizacji zadań w warunkach zimowych, a w sytuacji pojawiających się zagrożeń, będą je realizować zgodnie z wewnętrznymi procedurami wynikającymi m.in. z planu zarządzania kryzysowego Komendantów Głównych: Policji, Państwowej Straży Pożarnej i Straży Granicznej.

Komendant Główny Policji polecił komendantom wojewódzkim/stołecznemu Policji podjęcie działań w zakresie:

- nawiązywania aktywnej współpracy z władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocowymi, które winny być dostępne całodobowo, w celu aktualizacji bazy danych adresowo-kontaktowych;
- identyfikacji grup osób wysokiego ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska bezdomności i bieżącym monitorowaniu jego skali, m.in. poprzez wykorzystanie Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, gdzie jedną z kategorii zagrożeń jest „Osoba bezdomna wymagająca pomocy”³;
- identyfikowania i przekazywania do właściwych ośrodków pomocy społecznej informacji dotyczących osób samotnych, które ze względu na sytuację życiową (podeszły wiek, niepełnosprawność) mogą być szczególnie narażone na skutki zimy;
- prowadzenia działań informacyjnych wśród osób bezdomnych i nieporadnych życiowo w zakresie możliwości uzyskania pomocy;
- podejmowania przedsięwzięć, w tym z wykorzystaniem dostępnych kanałów informacyjnych (strony internetowe, współpraca z mediami lokalnymi), mających na celu uwrażliwienie społeczeństwa na negatywne skutki utrzymywania się niskiej temperatury oraz potrzeby i możliwości sygnalizowania poszczególnych przypadków zagrożeń.

Zgodnie z ustawą o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich, Policja realizuje działania na terenie województw: małopolskiego, podkarpackiego, śląskiego, świętokrzyskiego, łódzkiego, dolnośląskiego, podlaskiego oraz warmińsko-mazurskiego.

---

3. Jednocześnie, patrole Policji w okresie zimowym dokonają kontroli miejsc, w których mogą przebywać osoby narażone na działanie niskich temperatur powietrza (opuszczone budynki mieszkalne, ogródki działkowe, altanki, dworce, klatki schodowe, kanały ciepłownicze, itp.). W przypadku ujawnienia osób przebywających w tych miejscach, Policja oraz inne współpracujące z nią służby (szczególnie straż gminna/miejska) doprowadzają te osoby do noclegowni, schronisk dla bezdomnych lub innych miejsc, w których mogą otrzymać niezbędną pomoc.

- Działania na stokach ukierunkowane są na profilaktykę, prewencję oraz współpracę z innymi podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo. Planowane są także wspólne patrole z m.in. Podhalańską Grupą GOPR i Oddziałem Żandarmerii Wojskowej w Krakowie.
- Dla wybranych funkcjonariuszy realizowane jest doskonalenie zawodowe dotyczące metod i form pełnienia służby patrolowej na terenach narciarskich.
- Przeprowadzenie kolejnej edycji akcji profilaktyczno-edukacyjnej na rzecz poprawy bezpieczeństwa na stokach⁴. Inicjatywa będzie realizowana na terenie całego kraju, ze szczególnym nasileniem w rejonach terenów narciarskich, na których policjanci pełnią służbę.
- Policja włącza się także w przedsięwzięcia organizowane dla dzieci i młodzieży podczas ferii, m.in. akcja „Bezpieczny Stok” organizowana przez Polskie Stacje Narciarskie i Turystyczne oraz Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, jak również w projekty inicjowane przez Międzynarodową Federację Narciarską (FIS), np. kampania „Światowego Dnia Śniegu”.
- Do działań zapewniania bezpieczeństwa osób i mienia w górach zaangażowane zostaną siły własne formacji oraz funkcjonariusze z jednostek/komórek wspomagających realizację zadań z obszaru służby prewencyjnej, tj. Samodzielne Pododdziały Kontrterrorystyczne Policji (SPKP), Oddziały Prewencji Policji (OPP), w tym w szczególności policjanci posiadający uprawnienia instruktora narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego (PZN) lub pomocnika instruktora narciarstwa PZN.

Aktywność Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego polega między innymi na:

- przeglądzie stanu stacji ratunkowych (drobne remonty, usunięcie usterek), a także ich wyposażenia, tj. specjalistyczne środki transportu i sprzęt niezbędny do prowadzenia działań ratowniczych w okresie zimowym⁵;
- uzupełnieniu apteczek stacjonarnych i mobilnych w środki medyczne i opatrunkowe;
- sprawdzeniu sprzętu radiołączności (ewentualne naprawy, wymiana lub uzupełnienie);
- przeprowadzeniu szkoleń (np. z zakresu prognozowania i ogłaszania zagrożeń lawinowych, obsługi urządzeń GPS, czy poruszania się w trudnym terenie górskim w okresie zimowym z wykorzystaniem sprzętu skitourowego i rakiet śnieżnych);
- wydawaniu opinii o warunkach bezpieczeństwa osób uprawiających sport i rekreację na zorganizowanych terenach narciarskich na wniosek zarządzających tymi terenami.

W opinii MSWiA podmioty uprawnione do ratownictwa górskiego to stowarzyszenia bardzo dobrze wyposażone w nowoczesny sprzęt i ekwipunek niezbędny do działań ratowniczych, dobrze przygotowane do nadchodzącego sezonu zimowego.

---

4. W sezonie 2019/2020 zostanie przeprowadzona kolejna edycja akcji „Kręci mnie bezpieczeństwo na stoku”. Na potrzeby akcji zdiagnozowano dwa obszary problemowe, tj.: nieprzestrzeganie jazdy w kasku do 16 roku życia oraz zakaz uprawiania narciarstwa lub snowboardingu na zorganizowanym terenie narciarskim w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających, a także nieprzestrzeganie Dekalogu Reguł Międzynarodowej Federacji Narciarskiej (FIS). Przedsięwzięcie prowadzone będzie równoległe pod dwoma nazwami: „Odpowiedzialni na stoku” (adresat: dorośli) oraz „Stok nie jest dla bałwanów” (adresat: dzieci).

5. 18 listopada br. rozpoczął się planowy, doroczny przegląd techniczny śmigłowca ratowniczego TOPR. W związku z tym, na okres około 3 tygodni śmigłowiec nie może wykonywać lotów. W razie konieczności TOPR w ramach posiadanych porozumień ma możliwość skorzystania z pomocy śmigłowca słowackiej Horskjej Zachrannej Służby.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej dokonał aktualizacji krajowych zasobów posiadanego sprzętu ratowniczego, niezbędnego do prowadzenia działań w przypadku wystąpienia ekstremalnych warunków pogodowych w okresie zimowym. Jednocześnie, polecił komendantom wojewódzkim PSP podjęcie działań w zakresie:

- organizacji spotkań z przedstawicielami wojewodów odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i zarządzanie kryzysowe w celu opracowania wykazu oraz zasad wykorzystania specjalistycznego sprzętu będącego w dyspozycji zarządców dróg (pojazdy do odśnieżania), a także Straży Granicznej, GOPR, TOPR i innych instytucji (samochody terenowe, skutery śnieżne, quady) do wsparcia działań ratowniczych, np. dotarcia do osób będących w stanie nagłego zagrożenia życia w sytuacji nieprzejezdności szlaków komunikacyjnych lub miejsc trudno dostępnych w warunkach zimowych;
- sprawdzenia stanu przygotowania podległych jednostek organizacyjnych PSP oraz jednostek OSP włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (KSRG) do podjęcia działań w warunkach zimowych, a także realizacji zadań wynikających z planów zarządzania kryzysowego;
- wzmoczenie działań prewencyjnych w odniesieniu do miejsc, w których na przestrzeni ostatnich lat dochodziło w sezonie zimowym do zwiększenia liczby pożarów, wybuchów gazu oraz zatruc tlenkiem węgla. Dotyczy to w szczególności budynków mieszkalnych, w których zły stan techniczny instalacji i urządzeń, przede wszystkim instalacji elektrycznych, gazowych, kominowych i urządzeń grzewczych, jest główną przyczyną takich zagrożeń;
- zobowiązania komendantów powiatowych/miejskich PSP do nawiązania kontaktów z samorządami, aby oszacować stopień ich przygotowania do organizacji pomocy humanitarnej dla obywateli, w szczególności:
  - › transportu i dostarczania środków do życia dla ludności w warunkach braku przejezdności szlaków drogowych oraz kolejowych;
  - › zapewnienia zasilania w energię elektryczną dla obiektów ważnych dla funkcjonowania państwa lub życia i zdrowia;
  - › organizacji czasowego zakwaterowania ewakuowanej ludności;
  - › przygotowania i dostarczania gorących napojów oraz posiłków osobom uwięzionym w samochodach/pociągach lub przyjętych na czasowe zakwaterowanie.

Jednocześnie, prowadzony jest stały nadzór nad właściwym przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych w obiektach, w których występują zagrożenia specyficzne dla sezonu zimowego, m.in.: w komunalnych i socjalnych budynkach mieszkalnych, w domach pomocy społecznej, w obiektach opieki socjalnej, w noclegowniach, w schroniskach dla bezdomnych, w obiektach zgłaszanych do zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Poza tym, jednostki organizacyjne PSP prowadzą działania zmierzające do podniesienia poziomu bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży podczas zabaw zimowych. Zajęcia odbywają się w salkach edukacyjnych, działających w PSP oraz w szkołach. Równolegle, od 1 października 2019 r. do 31 marca 2020 r. trwa kampania „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa!”, będąca ogólnopolską akcją edukacyjno-informacyjną na temat zagrożeń związanych z pożarami domostw (powstałymi w wyniku wad albo niewłaściwej eksploatacji urządzeń grzewczych, elektrycznych i gazowych), a także zatruciami tlenkiem węgla.

Komendant Główny Straży Granicznej realizuje działania polegające przede wszystkim na właściwym przygotowaniu do sezonu zimowego przejść granicznych, funkcjonariuszy, a także sprzętu.

- SG posiada zapasy paliwa zimowego umożliwiające realizację zadań ustawowych w czasie trudnych warunków atmosferycznych. W jednostkach organizacyjnych SG posiadających zbiorniki na paliwo, wydawane jest pochodzące z ubiegłorocznych zapasów paliwo przejściowe lub zimowe (po 15 listopada br. tzw. paliwo przejściowe zostanie zastąpione zimowym).
- W zakresie transportu morskiego zapewniono ogrzewanie jednostek pływających/poduszkowców poprzez systemy centralnego ogrzewania, urządzenia grzewcze WEBASTO, HYDRONIC lub podłączenie zasilania grzejników elektrycznych z nadbrzeża. Do zasilania silników w mniejszych jednostkach pływających/poduszkowcach zastosowano zimowy olej napędowy z dodatkiem zapobiegającym wydzieleniu się parafiny. Zapewniono bezpieczne zimowanie jednostek pływających, których kadłuby wykonane są z laminatu (pontony).
- Zapewniono odpowiednie zapasy węgla, drzewa i oleju opałowego w jednostkach organizacyjnych oddziałów, a także zagwarantowano ciągłość ich dostaw. Zgromadzono niezbędny zapas piasku i sprzętu do odśnieżania. Wydawana jest już ciepła odzież i obuwie dla pracowników pracujących na zewnątrz.
- W sytuacji wystąpienia silnych mrozów oraz intensywnych opadów śniegu, Straż Graniczna pełni rolę podmiotu wspierającego działania innych służb. Komendanci oddziałów i placówek Straży Granicznej mogą skierować siły i środki z placówek do ewentualnego wsparcia działań ratowniczych m.in. w zakresie dotarcia do osób będących w stanie nagłego zagrożenia życia w sytuacji, gdy szlaki komunikacyjne są nieprzejezdne.
- Istnieje możliwość skierowania do działań przez Komendanta Głównego SG dodatkowego nieetatowego pododdziału odwodowego Komendanta Głównego SG lub nieetatowych pododdziałów odwodowych centralnego podporządkowania Komendantowi Głównemu SG.

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE, CIEPŁOWNICZE I GAZOWE

KRAJOWY SYSTEM ELEKTROENERGETYCZNY

1. Bilans mocy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego

Przewidywana w okresie zimowym nadwyżka mocy dostępnej dla Operatora Systemów Przesyłowych (OSP) pozwoli na pokrycie nieplanowych ubytków mocy (awarie, remonty bieżące) oraz na utrzymanie niezbędnej rezerwy operacyjnej.

Dane dotyczące planowanego bilansu mocy w poszczególnych miesiącach zimowych (stan na 30 września 2019 r.):

Wyszczególnienie	wg PKM*			wg PKR*		
	X 2019**	XI 2019	XII 2019	I 2020	II 2020	III 2020
Krajowe zapotrzebowanie na moc	24 130	25 616	25 185	26 100	26 100	25 100
Wymagana przez OSP nadwyżka mocy***	4 102	4 355	4 281	4 698	4 698	4 518
Nadwyżka mocy dostępna dla OSP	4 816	5 598	7 532	6 082	4 964	4 244
Niedobór (-) / nadwyżka (+) bilansowa	714	1 243	3 251	1 384	266	-274

* PKM – Plan Koordynacyjny Miesięczny, PKR – Plan Koordynacyjny Roczny

** dane po uwzględnieniu zarezerwowanych zdolności

*** 17% krajowego zapotrzebowania na moc dla PKM, 18% dla PKR

- Bilanse w I kwartale 2020 r. mogą ulec zmianie ze względu na trwający proces opracowywania Planu Koordynacyjnego Roczego na lata 2020-2022.
- W marcu 2020 r. nie będą spełnione założone przez PSE S.A. warunki dotyczące wymaganej nadwyżki mocy dostępnej dla Operatora Systemu Przesyłowego (OSP). Należy jednak zaznaczyć, że poprawę bilansu można uzyskać poprzez import handlowy (aktualnie techniczne zdolności importowe wynoszą około 1 800 MW) oraz dostępne dla OSP środki zaradcze w postaci:
  - › wymuszonej pracy jednostek wytwórczych niedysponowanych centralnie (ok. 400 MW);

- › pracy z przeciążeniem jednostek wytwórczych centralnie dysponowanych (ok. 120 MW);
- › usługi redukcji zapotrzebowania na polecenie OSP⁶.
- Należy dodać, że potencjalnie bilans mocy może się pogorszyć. Sytuacja zaistnieje wtedy, gdy wystąpią ubytki w elektrowniach z otwartym układem wody chłodzącej, ze względu na niski poziom wody w rzekach oraz długo utrzymujące się ujemne temperatury.

2. Stan zapasów paliwa w elektrowniach systemowych

- Zapasy węgla kamiennego w elektrowniach posiadających jednostki wytwórcze centralnie dysponowane przewyższają wielkości wymagane przepisami.

Zapasy paliw w elektrowniach systemowych (stan na dzień 30 września 2019 r.)

Elektrownia	Węgiel kamienny		Węgiel brunatny	Olej opałowy	
	Zapasy końcowy faktyczny	Zapasy obowiązkowy	Zapasy końcowy faktyczny	Zapasy użyteczny	Zapasy obowiązkowy
	[T]	[T]	[T]	[T]	[T]
Ostrołęka	223 435	75 225	-	527	111
Kozienice	758 739	500 099	-	5 429	621
Stalowa Wola	89 398	10 734	-	-	-
Połaniec	787 440	276 739	-	2 711	382
Łaziska	274 796	79 819	-	2 004	477
Łagisza	101 286	73 332	-	1 030	192
Jaworzno 3	418 898	126 996	-	1 817	410
Rybnik	578 869	227 238	-	1 014	484
Siersza	100 587	35 490	-	882	190
Opole	813 303	313 987	-	1 050	398
Dolna Odra	369 149	116 299	-	1 279	159
Karolin	119 672	26 481	-	3 380	137
Bełchatów	-	-	385 300	8 011	-
Turów	-	-	15 700	2 186	267
Pątnów	-	-	16 125	2 821	356
Razem	4 635 572	1 862 439	417 125	34 141	4 184

Źródło danych: PSE S.A.

6. W Programie Gwarantowanym (PG), od 1 października do 31 grudnia 2019 r. dostępna jest moc 443 MW. OSP dysponuje również Programem Bieżącym (PB) i Bieżącym Uproszczonym (PBU). Wielkość dostępnej mocy w powyższych programach znana będzie dopiero w przypadku ich aktywacji. W celu pozyskania mocy gwarantowanej w PG na luty i marzec 2020 roku, OSP ogłosił postępowania przetargowe – trwa proces formalnej weryfikacji ofert. **PSE w sezonie zimowym określiły oczekiwany wolumen mocy dyspozycyjnej do pozyskania w DSR PG na poziomie 600 MW.** Ze wstępnej analizy ofert wynika, że wykonawcy zaoferowali produkty o wolumenie sumarycznie przekraczającym 600 MW. Dokładna wartość dostępnych mocy redukcji znana będzie po zakończeniu weryfikacji oraz po dokonaniu wyboru ofert.

3. Przesył energii elektrycznej

- Stan przygotowania Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) do zimy 2019/2020 w obszarze dotyczącym linii i stacji elektroenergetycznych jest prawidłowy.
- Zgodnie z harmonogramem określonym w planie prac eksploatacyjnych na 2019 r., prowadzone są planowe jesienne przeglądy linii. Stwierdzone nieprawidłowości, w zależności od ich znaczenia dla poprawnej pracy linii, będą eliminowane w trybie planowym lub awaryjnym.
- Kompleksowe wycinki drzew i krzewów realizowane są w cyklach pięcioletnich, zgodnie z zawieranimi umowami. W pierwszej kolejności są usuwane drzewa stanowiące bezpośrednie zagrożenie dla bezpiecznej pracy linii. W przypadku linii nie objętych wycinkami kompleksowymi, stwierdzone zagrożenia lub ryzyka wystąpienia zagrożenia dla ich prawidłowej pracy zostały wyeliminowane poprzez wycinki w trybie doraźnym.
- Zainstalowane w stacjach agregaty prądowłórcze są uruchamiane nie rzadziej niż raz w miesiącu, w celu zapewnienia ciągłej dyspozycyjności. Ponadto, raz w roku wykonywany jest przegląd serwisowy. Ilość paliwa w zbiornikach agregatów jest cyklicznie monitorowana i gwarantuje ich nieprzerwaną ośmiogodzinną pracę.
- W pozostałych stacjach agregaty są instalowane w ramach realizacji zadań inwestycyjnych. Ponadto, układy potrzeb własnych OSP są przebudowywane w taki sposób, aby ich zasilanie odbywało się przede wszystkim ze źródeł własnych.
- OSP posiada umowy zawarte z firmami wykonawczymi, gwarantujące niezwłoczną likwidację awarii na liniach oraz stacjach⁷.
- Zapewnienie przejezdności dróg oraz drożności chodników na stacjach w czasie opadów śniegu, będzie realizowane przez personel Zespołów Eksploatacyjnych lub w ramach zawartych ustandaryzowanych umów na świadczenie usług utrzymania terenu stacyjnych obiektów elektroenergetycznych OPS. Umowy te gwarantują również odśnieżanie dachów w przypadku, gdy grubość warstwy śniegu przekroczy wartości dopuszczalne.
- OSP posiada zawarte także umowy o świadczenie usług związanych z usuwaniem nadmiaru śniegu na obiektach Krajowej Dyspozycji Mocy (KDM) i Obszarowych Dyspozycji Mocy (ODM). Zobowiązują one wykonawców do usuwania sopli, odśnieżania dróg i chodników oraz zwalczania pozostałych skutków zimy, w tym skuwania lodu, posypywanie dróg i chodników środkami zapobiegającymi oblodzeniom, odśnieżanie dachów itp. Odpowiednio do sytuacji, wykonawca umowy jest zobowiązany do świadczenia usług w okresie zimowym całodobowo, we wszystkie dni tygodnia oraz święta.
- Okresowe kontrole budynków na stacjach elektroenergetycznych są przeprowadzane z częstotliwością i w zakresie zgodnym z wymaganiami ustawy Prawo budowlane. Potwierdzenie przeprowadzenia kontroli odnotowywane jest w książkach obiektów budowlanych.

4. Dystrybucja energii elektrycznej

- Sieć dystrybucyjna w sezonie zimowym 2019/2020 będzie pracowała w układzie normalnym zgodnie z opracowanym wcześniej planem, w którym m.in. zawarte są techniczne

---

7. 31 grudnia 2019 r. wygasają aktualnie obowiązujące umowy z zakresu likwidacji awarii na stacjach na obszarze całego kraju oraz likwidacji awarii na liniach elektroenergetycznych dla obszaru południowej, zachodniej i północnej części kraju. Obecnie prowadzone są działania zmierzające do zawarcia nowych umów, które będą obowiązywały od początku 2020 r.

warunki pracy sieci zapewniające maksymalną pewność zasilania odbiorców przy zachowaniu aspektów ekonomicznej pracy urządzeń.

- W celu zapewnienia pewności i ciągłości zasilania dla wszystkich odbiorców, Operatorzy Systemu Dystrybucyjnego (OSD) na bieżąco podejmują działania związane z właściwym utrzymaniem sieci elektroenergetycznej, tj. oględziny, przeglądy, prace modernizacyjne, remontowe, a także inwestycyjne.
- Służby dyspozytorskie prowadzące ruch sieci elektroenergetycznej pełnią całodobowe dyżury. Dysponują zespołami pogotowia energetycznego, przeszkolonymi brygadami oraz doświadczoną kadrą inżyniersko-techniczną. Ponadto, oddziały spółek mają zawarte z wojewodami oraz innymi spółkami dystrybucyjnymi i przesyłowymi porozumienia o wzajemnej wymianie informacji w przypadku wystąpienia masowych awarii sieciowych.
- Centra zgłoszeniowe (czynne 24/7) są gotowe do obsługi ponadnormatywnej liczby zgłoszeń dotyczących awarii. Dzięki użyciu różnych kanałów komunikacji (telefon, elektroniczny formularz zgłoszeniowy, SMS, strona WWW) skutecznie ograniczone są skutki ewentualnych cyberataków na systemy informatyczne obsługujące zgłoszenia klientów.
- Elementem znacząco poprawiającym efektywność pracy służb ruchowych są systemy teleinformatyczne (głównie dedykowane systemy SCADA oraz moduły wspierające organizację pracy i wymianę informacji, a także łączności). Zapewniają one bieżącą informację o stanie sieci oraz możliwość jej zdalnej rekonfiguracji, również w sposób automatyczny. Dla zapewnienia niezawodności i stabilnej pracy, właściwe służby teleinformatyczne prowadzą ciągły nadzór i serwis systemów.
- W celu sprawnego usuwania skutków awarii rozległych i odbudowy sieci, OSD bezpośrednio współpracują ze spółkami wykonawczymi, funkcjonującymi w ramach koncernów, a także w sytuacjach zwiększonej awaryjności sieci dystrybucyjnej spowodowanych ekstremalnymi warunkami pogodowymi, z firmami zewnętrznymi wykonującymi usługi o charakterze interwencyjnym przy usuwaniu skutków awarii sieci elektroenergetycznych, w tym również wycinek drzew.
- OSD dysponują agregatami prądotwórczymi różnej mocy, wykorzystywanymi między innymi w sytuacjach szczególnych do zasilania odbiorców w przypadku występowania długotrwałych przerw w dostawie energii elektrycznej, jak również do zasilania elektrycznej oświetlenia w trakcie pracy monterów w terenie. Liczba oraz moc tych agregatów zabezpieczała potrzeby spółek w sytuacjach niekatastrofalnych. W ostatnim czasie, zwłaszcza po doświadczeniach z coraz częściej występującymi wichurami, służby serwisowe są wyposażane w większą liczbę agregatów w celu utrzymania zasilania także w sytuacjach katastrofalnych.
- OSD posiadają dostateczną liczbę lekkich i ciężkich pojazdów, dźwigów oraz podnośników przygotowanych i przystosowanych do poruszania się w warunkach zimowych w trudnym terenie, umożliwiających usuwanie awarii w warunkach ekstremalnych.
- Brygady sieciowe wyposażone są w odpowiednią liczbę pił mechanicznych do wycinki powalonych drzew i gałęzi. OSD posiadają sukcesywnie uzupełniane zapasy materiałów technicznych, utrzymywanych na poziomie niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania działalności operacyjnej i w przypadku awarii. Przez niektórych operatorów zawarte zostały również umowy ramowe z dostawcami materiałów, zgodnie z którymi, w przypadku zwiększonych ilości awarii, dostawcy zobowiązani są dostarczyć materiały do wskazanych magazynów zlokalizowanych na terenie działania poszczególnych spółek.
- W niektórych spółkach są wykorzystywane śmigłowce i drony do oceny stanu technicznego sieci (możliwość szybkiej lokalizacji uszkodzeń i przyspieszenie naprawy w przypadku awarii).

- Wśród działań technicznych i organizacyjnych podejmowanych przez poszczególnych OSD, które mają wpływ na właściwe przygotowanie do nadchodzącego sezonu zimowego należy wymienić:
  - › zaktualizowanie listy firm zewnętrznych gotowych do natychmiastowej współpracy z OSD w przypadkach wystąpienia awarii masowych;
  - › zaktualizowanie (zgodnie z obowiązującymi przepisami) planów ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na lata 2019/2020 w zakresie ograniczeń wynikających z zadziałania automatyki SCO, ograniczeń awaryjnych i tzw. deficytowych;
  - › opracowanie awaryjnych układów pracy sieci średniego napięcia dla stacji WN zasilanych liniami promieniowymi 110 kV;
  - › zakończenie długoterminowych prac na liniach 110 kV — modernizacje, przebudowy (z uwagi na fakt, że sieć 110 kV pracuje w układzie pierścieniowym, każde prace powodujące wyłączenie jakiegokolwiek jej elementu zmniejszają bezpieczeństwo zasilania i dostaw energii elektrycznej do odbiorców. Dlatego też na okres zimowy wprowadzony jest normalny układ pracy sieci, uzgodniony z operatorem sieci przesyłowej);
  - › oględziny linii 110 kV i wycinka w obszarach leśnych dla linii, gdzie występowała zwiększona liczba wyłączeń awaryjnych z powodu zadrzewienia, w szczególności linii promieniowych, gdzie każde wyłączenie skutkuje przerwą zasilania dla odbiorców;
  - › zakończenie prac związanych z długotrwałym wyłączeniem pól transformatorowych na stacjach WN/SN, gdzie zamontowane są dwa transformatory mocy, w celu zachowania pełnej rezerwy zasilania w przypadku awaryjnego wyłączenia jednego z nich;
  - › przeprowadzanie oględzin doraźnych newralgicznych punktów sieci elektroenergetycznych szczególnie narażonych na wystąpienia ekstremalnych warunków atmosferycznych;
  - › przygotowanie zastępczego/awaryjnego układu zasilania dla wybranych obszarów;
  - › stosowanie linii tymczasowych (serwisowych) SN, umożliwiających „obejście” uszkodzonego lub wyłączzonego odcinka linii podczas wystąpienia sytuacji awaryjnych, ale również podczas remontów i modernizacji;
  - › realizacja zadań remontowych i modernizacyjnych po dokonanej ocenie stanu technicznego infrastruktury sieciowej.
- Trudnością wynikającą ze struktury sieci jest jej szczególne narażenia na ekstremalne warunki pogodowe⁸. W związku z faktem, iż – jak wynika z przeprowadzonych analiz – awarie sieci napowietrznej SN odpowiadają za ponad 80% wskaźnika SAIDI⁹, OSD realizują działania w zakresie sukcesywnej wymiany linii z przewodami bez osłon SN na linie z przewodami w osłonie lub linie kablowe¹⁰.
- Kluczową kwestią w przypadku awarii występujących w okresie jesienno-zimowym jest zapewnienie właściwego potencjału, a także organizacji pracy brygad awaryjnych i wpisanie ich działań w działania sztabów zarządzania kryzysowego na szczeblu lokalnych administracji. **Spółki OSD posiadają zaplecze techniczne zapewniające mobilną rezer-**

8. Ponad 70% stanowi sieć napowietrzna.

9. Wskaźnik przeciętnego, systemowego czasu trwania przerwy długiej i bardzo długiej, wyrażony w minutach na odbiorcę na rok, stanowiący sumę iloczynów czasu jej trwania i liczby odbiorców narażonych na skutki tej przerwy w ciągu roku podzieloną przez liczbę obsługiwanych odbiorców.

10. Linie w osłonie są to linie, gdzie izolacja przewodów wykonywana jest z usieciowanego polietylenu XLPE. Materiał ten zapewnia ochronę linii przed zakłóceniami spowodowanymi zetknięciem się przewodów lub zwarciami spowodowanymi spadającymi gałęziami (obfity śnieg, oblodzenie). Linie kablowe są również zdecydowanie bardziej odporne na warunki atmosferyczne niż linie napowietrzne z liniami gołymi. Należy jednak mieć na uwadze, że wymiana linii bądź skablowanie są uwarunkowane możliwościami ekonomicznymi OSD. Siłą rzeczy, ze względu na występujące incydentalnie ekstremalne warunki atmosferyczne, podejmowane działania nie zawsze są w pełni wystarczające, a uwzględnienie wszystkich ekstremalnych warunków, pomijając możliwość ich przewidywania, byłoby nieuzasadnione ze względów ekonomicznych (w konsekwencji także przez odbiorców energii elektrycznej).

wę w sytuacjach kryzysowych wywołanych warunkami pogodowym. Przygotowane są także plany na wypadek wystąpienia różnych zdarzeń zmniejszających bezpieczeństwo pracy sieci¹¹.

- Obowiązuje podpisane 8 sierpnia 2018 r. przez operatorów systemów dystrybucyjnych (ENEA Operator, Energa Operator, PGE Dystrybucja, Tauron Dystrybucja, innogy Stoen Operator) oraz Polskie Sieci Elektroenergetyczne „Porozumienie o współpracy przy usuwaniu awarii sieci elektroenergetycznych”.
- Z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej (zrzeszającego największych w kraju OSD oraz OSP) powstało narzędzie udoskonalające system komunikacji w sytuacjach kryzysowych – aplikacja do graficznej prezentacji informacji o awaryjnych wyłączeniach zasilania w postaci interaktywnej mapy Polski, która na podstawie danych zawartych w raportach OSD (przekazywanych do ME w sytuacjach kryzysowych) przedstawia obszary wyłączeń, liczbę odbiorców pozbawionych zasilania, szacowany czas usunięcia awarii oraz wykaz sił i środków zaangażowanych w ich usuwanie. Wizualizacja jest przygotowywana przez OSP i aktualizowana w godzinach przyjętych do raportowania.

5. Wytwórcy energii elektrycznej

- W elektrowniach i elektrociepłowniach zostały przeprowadzone przeglądy infrastruktury techniczno-organizacyjnej w zakresie właściwego zabezpieczenia i przygotowania do niezakłóconej pracy jednostek wytwórczych energii elektrycznej i ciepła, w tym m. in.:
  - › dokonano przeglądów instalacji bloków energetycznych pod kątem pracy w okresie zimowym;
  - › przygotowano organizację eksploatacji oraz utrzymania ruchu podstawowych i pomocniczych urządzeń do pracy w warunkach niskich temperatur;
  - › przeprowadzone są bieżące prace kontrolno-remontowe budynków i instalacji mające na celu przygotowanie ich do sezonu zimowego;
  - › dokonano przeglądu zadań realizowanych przez służby utrzymania ruchu, w tym dotyczących m. in.: rozładunku paliw, usuwania węgla spod taśm, ogrzewania i rozmrażania miejsc niewralgicznych w budynkach elektrowni, obsługi zasobników węgla, dozowników, podajników, instalacji odpopielania, odzūżlania, gospodarki wodnej, odsiarczania spalin i układu odwadniania i magazynowania gipsu, doszczelnienia obiektów (szklenie, naprawa dachów), zabezpieczenia pomiarów cieplnych i automatyki;
  - › zweryfikowano organizację odśnieżania dróg kołowych i szlaków kolejowych;
  - › zabezpieczono organizację remontów awaryjnych.
- Elektrownie zgromadziły z dużymi nadwyżkami wymagane przepisami zapasy paliw, a ich uzupełnianie jest zabezpieczone umowami handlowymi.

---

11. Obowiązujące w poszczególnych spółkach operatorskich procedury w przypadku wystąpienia ograniczeń w dostawie energii elektrycznych (planowych albo awaryjnych) wynikają w szczególności z: planów ograniczeń deficytowych, w szczególności: planów ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej corocznie uzgadnianych z OSP i zatwierdzanych przez Prezesa URE, w tym działania automatyki SCO, Instrukcji Dyspozytorskiej Odbudowy Podsystemu ODM, Instrukcji współpracy eksploatacyjno-ruchowej oraz Instrukcji współdziałania służb ruchowych z podmiotami z terenu działania OSD, w tym wytwórcami energii elektrycznej, zasad wymiany informacji oraz współpracy ze sztabami zarządzania kryzysowego w sytuacjach awarii rozległych, zasad postępowania w sytuacji kryzysowej spowodowanej awariami masowymi.

- Postoje związane z remontami planowymi bloków wytwórczych są uzgodnione z OSP w ramach opracowywania planów Koordynacyjnych Miesięcznych i Planów Koordynacyjnych Rocznych. Wykonywanie bieżących prac remontowych zabezpieczone jest stosownymi umowami serwisowymi. Spółki wytwórcze posiadają także odpowiednie procedury postępowania na wypadek wystąpienia zagrożenia klęskami żywiołowymi.

SEKTOR CIEPŁOWNICZY

- W odróżnieniu od systemu elektroenergetycznego oraz gazowego, **nie istnieje jeden krajowy system ciepłowniczy**, a w związku z tym, nie ma krajowego operatora ciepłowniczego, który bilansowałby pracę całego systemu. **Cechą charakterystyczną systemów ciepłowniczych jest ich lokalny charakter** (są to głównie miasta, w których działają lokalni operatorzy sieci ciepłowniczych). Najistotniejsze wskaźniki w ciepłownictwie przedstawiające stan przygotowania sektora do zimy to: stosunek mocy zainstalowanej do zamówionej, dyspozycyjność mocy oraz struktura zużycia paliw do produkcji i zgromadzone zapasy paliw przez wytwórców.
- **W kraju istnieje około 60% nadwyżka zainstalowanej mocy cieplnej w stosunku do mocy zamówionej.** Moc zamówiona jest ustalana przez odbiorców adekwatnie do największej mocy cieplnej, jaka może wystąpić w danym obiekcie w warunkach najniższej temperatury charakterystycznej dla strefy klimatycznej (norma PN-EN 128310), w której zlokalizowany jest obiekt. **Z uwagi na 60% wartość nadwyżki nie występuje niebezpieczeństwo braku dostępności mocy cieplnej, nawet przy ewentualnych bardzo niskich temperaturach podczas zimy 2019/2020.**
- Około 80% przedsiębiorstw ciepłowniczych potwierdziło zakończenie prac remontowych i modernizacyjnych w posiadanych urządzeniach i instalacjach wytwarzających ciepło. Zakończenie tych działań w pozostałych przedsiębiorstwach planowane jest najpóźniej na ostatnią dekadę grudnia bieżącego roku. Prace te w żaden sposób nie wpływają na bezpieczeństwo dostaw do systemów ciepłowniczych.
- W związku z tym, iż polskie ciepłownictwo jest oparte głównie na węglu oraz ze względu na wymogi zawarte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zapasów paliw w przedsiębiorstwach energetycznych, istnieje pełne bezpieczeństwo zaopatrzenia w ciepło miast (oparte na węglu). Generalnie, zapas opału niezbędnego do produkcji ciepła jest zgodny z regulacjami art. 10a ustawy Prawo energetyczne. Jedynie w kilku wypadkach badane podmioty nie potwierdziły posiadania takiego stanu, wskazując na opóźnienia z winy dostawców. Do kontroli ilości paliw jest uprawniony prezes Urzędu Regulacji Energetyki.
- Systemy ciepłownicze, których głównym paliwem bloku energetycznego jest gaz (z udziałem 8,6% pod względem zużycia paliwa w ciepłownictwie) podłączone są bezpośrednio do magistrali gazowej, a o ciągłości ich pracy decyduje dostępność gazu w systemie (na terenach bloków energetycznych nie występują magazyny gazu). Około 30% ciepłowni i elektrociepłowni spalających gaz podłączona jest do magistrali gazowej zasilanej lokalnym gazem zaazotowanym. W tych lokalizacjach – jak w przypadku węgla – nie występuje zagrożenie braku dostępności paliw w okresie zimowym. Jedynie tam, gdzie spalany jest gaz wysokometanowy, produkcja ciepła jest zależna od ciągłości dostaw. Zazwyczaj źródła te posiadają węglowe kotły szczytowe, które przy ewentualnym braku gazu w systemie częściowo mogą zastąpić źródła gazowe.
- Zgodnie z art. 18 ustawy – Prawo energetyczne, do zadań gmin należy planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło na jej obszarze. W przypadku ewentualnej konieczności ograniczenia dostaw energii cieplnej, organami uprawnionymi do kontroli są wojewodo-

wie. Od 1 września do 31 maja ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami w dostarczaniu ciepła podlegają odbiorcy pobierający ciepło na potrzeby gospodarstw domowych, szpitale, żłobki, przedszkola oraz inne obiekty użyteczności publicznej określone przez wojewodę. Ograniczenia w dostarczaniu ciepła do odbiorców mogą być stosowane do wielkości gwarantujących utrzymanie cyrkulacji czynnika grzewczego w sieci i instalacji ciepłowniczej, zapobiegającej zamarznięciu układu ciepłowniczego.

SEKTOR GAZU ZIEMNEGO

- Na 8 października 2019 r. stan napełnienia podziemnych magazynów gazu ziemnego (PMG) wyniósł 3 031,5 mln m³, co stanowi 98,6% pojemności czynnej.
- Ilość gazu do odebrania z podziemnych magazynów przed uruchomieniem zapasu obowiązkowego przy pełnym stanie napełnienia wynosi 1,9 mld m³.
- Poziom zatłoczenia instalacji magazynowych zapewnia obecnie możliwość wytlączenia z nich gazu ziemnego z maksymalnymi mocami odbioru.
- Wielkość **zapasu obowiązkowego** ustalonego na sezon 2019/2020 w decyzjach Prezesa URE na dzień 30 września br. wynosi 1 185 mln m³ (13,3 TWh). Podmiotem zobowiązanym do utrzymywania największego poziomu zapasów obowiązkowych jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo. Łączny wolumen zapasu obowiązkowego przypadający na ten podmiot to ok. 1 030 mln m³ (ok. 11,7 TWh).
- W sezonie 2019/2020 do utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego zobowiązanych jest 16 podmiotów. 3 z nich utrzymuje zapasy obowiązkowe poza granicami RP.
- Dostawy gazu ziemnego mogą odbywać się za pośrednictwem następujących wejść do polskiego systemu gazowego z kierunku:
  - › wschodniego (rosyjskiego): Drozdowicze (granica z Ukrainą) – 12 mln m³/dobę, Wysokoje (granica z Białorusią) – 15 mln m³/dobę, Tietierowka (Białoruś – zasilanie o charakterze lokalnym) – 0,6 mln m³/dobę, Punkt Wzajemnego Połączenia (fizyczne punkty wejścia we Włocławku i Lwówku) na polskim odcinku Gazociągu Jamał-Europa – 24,9 mln m³/dobę;
  - › w przypadku braku dostaw z kierunku wschodniego zdolności techniczne PWP umożliwiają przesyłanie gazu ziemnego z kierunku Niemiec – 16,8 mln m³/dobę;
  - › zachodniego (niemieckiego): Grid Connection Point GAZ-SYSTEM/ONTRAS – 4,4 mln m³/dobę;
  - › południowego (czeskiego): 2,5 mln m³/dobę (w okresie X-IV) – 0,4 mln m³/dobę (w okresie V-IX);
  - › z różnych kierunków i źródeł gazu: Terminal LNG w Świnoujściu – 13,7 mln m³/dobę¹².
- **Maksymalne, przewidywane zapotrzebowanie na gaz oszacowane zostało przez Operatora Gazociągów Przesyłowych (OGP) Gaz-System S.A. na poziomie 91,5 mln m³/dobę.** Dotychczasowe największe zapotrzebowanie na gaz ziemny odnotowano 28 lutego 2018 r. (wynosiło 81,4 mln m³/dobę).
- Przeprowadzone przez OGP Gaz-System S.A. analizy w zakresie zdolności przesyłowych systemu, przy zapotrzebowaniu odbiorców na poziomie 91,5 mln m³/dobę potwierdzają, że w przypadku bezawaryjnej pracy systemu, braku zakłóceń z zewnątrz i dostępności wszystkich źródeł gazu system jest całkowicie zbilansowany.

12. W 2018 r. import LNG wyniósł łącznie 2,57 mld m³, w tym 2,17 mld m³ po regazyfikacji z Kataru, 0,08 mld m³ z USA, 0,32 mld m³ z Norwegii.

- Techniczne zdolności odbioru gazu wysokometanowego ze źródeł wynoszą ok. 132,2 mln m³/dobę przy założeniu pełnego wykorzystania zdolności technicznych na punktach wejścia: na połączeniu z systemami państw sąsiadujących i Punkcie Wzajemnego Połączenia, z Terminalu LNG w Świnoujściu, z podziemnych magazynów gazu oraz z kopalni gazu ziemnego i odazotowni.
- System gazu zaazotowanego¹³ z uwagi na to, że pozyskiwany jest całkowicie ze złóż krajowych i dostarczany jest do odbiorców za pomocą odrębnych systemów, uważany jest za system bezpieczny.

---

13. System gazu zaazotowanego zasilany jest gazem pochodzącym całkowicie ze złóż krajowych. Jest systemem w pełni autonomicznym. Część gazu zaazotowanego, po poddaniu procesowi odazotowania, przekazywana jest do systemu gazu wysokometanowego za pośrednictwem dwóch odazotowni: Odazotowni Odolanów i Odazotowni Grodzisk. Na terytorium kraju istnieją dwa magazyny gazu zaazotowanego: PMG Daszewo o pojemności 30 mln m³ i PMG Bonikowo o pojemności 200 mln m³.

ZIMOWE UTRZYMANIE DRÓG, TORÓW KOLEJOWYCH, LOTNISK ORAZ PORTÓW

INFRASTRUKTURA DROGOWA

- Za utrzymanie drożności dróg krajowych odpowiada ich zarządca – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), który w ramach przygotowania do ewentualnych zakłóceń w komunikacji spowodowanych zimowymi warunkami atmosferycznymi podjął następujące działania:
  - › zaktualizowano standardy zimowego utrzymania dróg krajowych, których zarządcą jest GDDKiA;
  - › opracowano „Ogólny plan operacyjny zimowego utrzymania dróg sezon 2019/2020”;
  - › w ramach realizacji „Wytycznych zimowego utrzymania dróg” m.in. przygotowano sprzęt do zimowego utrzymania dróg i magazyny z materiałami do usuwania śliskości zimowej oraz planowane jest ustawienie zasłon przeciwśnieżnych w wyznaczonych miejscach;
  - › opracowano mapy zimowego utrzymania dróg krajowych;
  - › zawarto stosowne umowy na realizację zadań związanych z zimowym utrzymaniem dróg krajowych, w tym również na dostawę materiałów i sprzętu;
  - › realizowany jest monitoring zagrożeń na całej sieci dróg krajowych.
- Realizacja zadań związanych z zimowym utrzymaniem dróg krajowych prowadzona będzie przez 16 oddziałów GDDKiA, natomiast bezpośredni nadzór nad działaniami na drogach należy do zadań rejonów. Zadania związane z zimowym utrzymaniem dróg realizowane będą przez wykonawców wyłonionych w drodze przetargów.
- Zbieranie i przekazywanie informacji o zagrożeniach na drogach krajowych prowadzone będzie przez Punkty Informacji Drogowej w centrali i 16 oddziałach GDDKiA. Punkty Informacji Drogowej funkcjonują w systemie całodobowym, gromadzą informacje o aktualnym stanie dróg, przejezdności i warunkach ruchu na drogach zarządzanych przez GDDKiA. Informacje przekazywane są na bieżąco zainteresowanym podmiotom, umieszczane są również na stronie internetowej GDDKiA w zakładce serwis dla kierowców. W serwisie tym publikowane są też aktualne dane m.in. o utrudnieniach i bieżących warunkach przejazdu.
- W przypadku skrajnie niekorzystnych i niestabilnych warunków atmosferycznych nastąpi uruchomienie struktur i procedur systemu zarządzania kryzysowego GDDKiA.

INFRASTRUKTURA KOLEJOWA

- Za zimowe utrzymanie infrastruktury kolejowej odpowiadają spółki grupy PKP. **Przygotowania do tego okresu polegają na zabezpieczeniu obiektów i urządzeń infrastruktury kolejowej przed wpływem niekorzystnych warunków atmosferycznych, zagwarantowaniu personelu do robót zimowych, zapewnieniu sprawności maszyn i urządzeń odśnieżnych, usuwaniu drzew stwarzających zagrożenie dla sieci i torów oraz ustawianiu zasłon odśnieżnych¹⁴.** W związku z powyższym, w PKP PLK S.A.:
  - › przygotowywany jest niezbędny sprzęt do odśnieżania torów i rozjazdów, urządzeń elektrycznego ogrzewania rozjazdów kolejowych, zasłon odśnieżnych oraz pociągów sieciowych;
  - › zapewniono pociągi sieciowe do usuwania usterek w sieci trakcyjnej;
  - › zabezpieczono własny personel wykonawczy oraz zawarto stosowne umowy z firmami zewnętrznymi w celu przywracania przejezdności linii kolejowych oraz zimowego utrzymania peronów, kładek oraz przejść dla pieszych;
  - › wytypowano zespoły do szybkiego usuwania usterek i awarii z nawierzchni i urządzeń sterowania ruchem kolejowym;
  - › dla złagodzenia skutków oblodzenia i oszronienia przewodów sieci trakcyjnej planuje się zabezpieczyć preparatem antyoblodzeniowym przewody jezdne na wybranych liniach kolejowych.
- Całodobowo działa Centrum Wsparcia Klienta (CWK) utworzone przez: PKP S.A., PKP Intercity S.A. oraz PKP PLK S.A., którego głównym zadaniem jest inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie zarządzania i organizacji wsparcia klientów Grupy PKP oraz usprawnienie związanego z tym przepływu informacji. CWK monitoruje bieżącą sytuację w pociągach i na dworcach oraz podejmuje działania w celu zminimalizowania skutków zdarzeń powodujących nagły spadek jakości świadczonych usług, awarie: w pociągu, lokomotyw, sieci trakcyjnej.
- W Biurze Bezpieczeństwa PKP S.A. całodobowo funkcjonuje Centrum Bezpieczeństwa Dworców Kolejowych (CBDK). Komórka ta monitoruje zagrożenia na dworcach kolejowych i innych nieruchomościach PKP S.A. (przyjmuje, przetwarza i przekazuje informacje o zdarzeniach zaistniałych w nieruchomościach PKP S.A. z terenu całej Polski). Pełni funkcję całodobowego punktu kontaktowego spółki PKP S.A. w systemie zarządzania kryzysowego.
- Decyzją Zarządu PKP S.A. (zarządca dworców kolejowych) od 15 grudnia do 15 marca, gdy prognozy meteorologiczne przewidują spadki temperatury poniżej -10°C , wszystkie dworce czynne całodobowo nie będą zamykane na przerwę techniczną. W przypadkach, gdy prognozy meteorologiczne przewidują spadek temperatury poniżej -20°C , istnieje możliwość udostępnienia podróżnym przez całą dobę innych, wybranych dworców pod warunkiem zapewnienia ochrony dworca przez minimum jednego pracownika ochrony posiadającego legitymację kwalifikowanego pracownika ochrony fizycznej. Informacje o dostępności dworców znajdują się na stronie głównej serwisu internetowego PKP S.A., w zakładce „Dla Pasażera”.
- **W sytuacjach wyjątkowych spowodowanych zimowymi warunkami atmosferycznymi, działania podejmowane będą w ramach kolejowego systemu zarządzania kryzysowego. System ten uruchamiany jest w celu zapewnienia współdziałania, zachowania spój-**

---

14. Zasady organizacji i realizacji prac zimowego utrzymania linii kolejowych określa „Instrukcja o zapewnieniu sprawności kolei w zimie Ir-17”.

ności i ciągłości podejmowania decyzji oraz skutecznego przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym i zagrożeniom.

INFRASTRUKTURA LOTNICZA

- W ramach przygotowania do okresu zimowego, **zarządcy portów lotniczych** podjęli następujące działania mające na celu zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa pasażerów w sytuacji zagrożeń związanych z okresem zimowym:
  - › przygotowano plany utrzymania odpowiedniego stanu osobowego (w tym zatrudniono dodatkowo personel specjalistyczny do pracy w okresie zimowym) i sprzętu oraz środków na zabezpieczenie prac związanych z funkcjonowaniem lotnisk w okresie zimowym;
  - › przeprowadzono szkolenia personelu lotnisk, m.in. z zakresu obsługi specjalistycznego sprzętu mechanicznego, technologii odśnieżania i stosowania środków osłony chemicznej nawierzchni lotniskowych i drogowych;
  - › zawarto umowy z firmami zewnętrznymi na dodatkowe, zimowe zabezpieczenie funkcjonowania lotnisk (w przypadku braku wystarczających sił i środków).
- W celu zapewnienia bezpiecznego, ciągłego, płynnego i efektywnego działania urządzeń radiolokacyjnych zarządzanych przez **Polską Agencję Żeglugi Powietrznej**, przygotowano niezbędne siły i środki do odśnieżania lub odladzania systemów antenowych ośrodków radiolokacyjnych, czujek i sensorów systemów meteorologicznych oraz dojazdów do systemów radionawigacyjnych.

20 listopada 2019 r. Ministerstwo Infrastruktury przeprowadziło ćwiczenie zarządzania kryzysowego pk. „Zima 2019”. W przedsięwzięciu uczestniczyli Ministerstwo Infrastruktury, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Poczta Polska S.A., Polska Agencja Żeglugi Powietrznej, Port Lotnicza Warszawa – Okęcie, PKP S.A., PKP PLK S.A., PKP Intercity S.A., PKP Cargo S.A., PKP Energetyka S.A. Ćwiczenie miało na celu sprawdzenie funkcjonalności procedur reagowania kryzysowego w czasie wystąpienia zagrożeń oraz sytuacji kryzysowych, spowodowanych zimowymi warunkami atmosferycznymi na liniach kolejowych zarządzanych przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., drogach krajowych zarządzanych przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad oraz na terenie Portu Lotniczego im. F. Chopina w Warszawie i w rejonie Poczty Polskiej S.A.

TRANSPORT MORSKI

- Urząd Morski w Gdyni podpisał umowę na lodołamanie toru podejściowego do Gdańska. Urzędy Morskie w Słupsku i Szczecinie, zgodnie z zakresem odpowiedzialności terytorialnej, są w trakcie zawierania podobnych umów.
- W przypadku wystąpienia utrudnień dla funkcjonowania portów, urzędy morskie będą publikowały informacje o zalodzeniach oraz o wprowadzonych ograniczeniach i organizacji ruchu na torach wodnych.

BUDOWNICTWO

- Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, wzorem lat ubiegłych, opublikował na stronie internetowej urzędu komunikat dotyczący obowiązków właścicieli i zarządców obiektów budowlanych wynikających z przepisów ustawy Prawo budowlane, w tym związanych z przygotowaniem do zimy.

ŁĄCZNOŚĆ

W celu zapewnienia ciągłości świadczenia usług pocztowych w sytuacji zagrożeń związanych z okresem zimowym, Poczta Polska podjęła następujące działania:

- przygotowano pojazdy oraz zwiększono liczbę samochodów rezerwowych do ewentualnego uruchomienia kursów doraźnych, wdrożono monitoring pojazdów, uruchomiono centralną dyspozytornię koordynującą działania dyspozytorni regionalnych;
- opracowano awaryjne działania w zakresie utrzymania ciągłości logistyki oraz funkcjonowania placówek pocztowych;
- w ramach rozwiązań awaryjnych, przygotowano rezerwę kadrową z możliwością alokacji i delegowania pracowników w przypadku zwiększonej zachorowalności, wprowadzono możliwość ograniczeń w ruchu osobowym w placówkach.

REKOMENDACJE/DZIAŁANIA O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU

DYREKTOR RZĄDOWEGO CENTRUM BEZPIECZEŃSTWA

1. Wymiana informacji o poziomie zagrożenia i podejmowanych działaniach.
2. W uzasadnionych przypadkach, w celu usprawnienia obiegu informacji, organizowanie wideokonferencji podmiotów na poziomie centralnym i wojewódzkim odpowiedzialnych za reagowanie w przypadku wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych.
3. Opublikowanie na stronie internetowej RCB wykazu miejsc i form udzielania pomocy osobom potrzebującym na obszarze poszczególnych województw.
4. Współpraca z Krajowym Sztabem Ratownictwa w celu przekazywania za pośrednictwem CB radia komunikatów i ostrzeżeń dla kierowców.
5. W przypadku wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia, uruchomienie systemu Alert RCB.

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

1. Koordynacja działań podejmowanych przez poszczególnych wojewodów.
2. Zwrócenie się do wojewodów o możliwie wczesne reagowanie w przypadku wystąpienia zagrożenia oraz skoordynowanie współpracy służb z jednostkami samorządowymi w zakresie udzielania pomocy osobom potrzebującym wsparcia, w sytuacji nieprzejezdności szlaków komunikacyjnych lub braku możliwości dojazdu do miejscowości (ratownictwo, pomoc medyczna, dostawy żywności).
3. Nadzorowanie wykonywania przez podległe służby działań w zakresie monitorowania miejsc, w których mogą przebywać osoby zagrożone wychłodzeniem.

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI

1. W okresie utrzymywania się mrozów wzmocnienie kontroli miejsc przebywania osób zagrożonych wychłodzeniem.
2. Prowadzenie działań informacyjnych wśród osób szczególnie narażonych na wychłodzenia.
3. Utrzymanie kontaktu i wymiana informacji o stanie przejezdności dróg z wojewódzkimi i powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego, służbami ratowniczymi oraz właściwymi terytorialnie zarządcami dróg.

KOMENDANT GŁÓWNY PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

Opracowanie, wspólnie z przedstawicielami wojewodów, zasad wykorzystania specjalistycznego sprzętu, będącego w dyspozycji zarządców dróg i innych instytucji, do wsparcia działań ratowniczych w sytuacji, gdy ze względu na trudne warunki zimowe (np. nieprzejezdne szlaki komunikacyjne) utrudnione jest dotarcie do osób będących w stanie nagłego zagrożenia życia.

KOMENDANT GŁÓWNY STRAŻY GRANICZNEJ

Udzielanie wsparcia (z wykorzystaniem samochodów terenowych, skuterów śnieżnych i quadów) przy prowadzonych działaniach ratowniczych, których celem jest dotarcie do osób będących w stanie nagłego zagrożenia życia, w sytuacji, gdy ze względu na trudne warunki zimowe (np. nieprzejezdne szlaki komunikacyjne) utrudnione jest dotarcie do miejsc, w których osoby takie przebywają.

PREZES WÓD POLSKICH

Przekazywanie do RCB informacji o rozwoju zjawisk lodowych na rzekach oraz postępach w prowadzeniu akcji lodołamania.

DYREKTOR INSTYTUTU METEOROLOGII I GOSPODARKI WODNEJ

1. Przekazywanie do instytucji zarządzania kryzysowego komunikatów dotyczących ostrzeżeń i prognoz.
2. Przekazywanie do RCB oceny sytuacji meteorologiczno-hydrologicznej w kraju.

DYREKTOR GENERALNEJ DYREKCJI DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD

Przekazywanie przez Punkt Informacji Drogowej GDDKiA do RCB, KG PSP, KGP, KGSG, Dowództwa Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych, WCZK, MSWiA, meldunków na temat aktualnej i prognozowanej sytuacji na drogach oraz doraźnych, związanych z występującymi awariami.

WOJEWODOWIE

1. W przypadku wystąpienia zagrożenia zwołać Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i przekazać do RCB ustalenia z przebiegu posiedzenia.
2. Zapewnienie stałego przepływu informacji między jednostkami zarządzania kryzysowego szczebla wojewódzkiego i powiatowego.
3. Dokonanie przeglądów materiałów i sprzętów w magazynach przeciwpowodziowych.
4. Prowadzenie akcji informacyjnej mającej na celu przypomnienie o obowiązku odśnieżania dachów obiektów wielkopowierzchniowych przez ich właścicieli i zarządców.

5. Utrzymanie kontaktu i wymiana informacji o stanie przejezdności dróg z powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego, służbami ratowniczymi oraz właściwymi terytorialnie zarządcami dróg.
6. Koordynowanie działań administracji zespolonej w zakresie udzielania pomocy (np. patrole policyjne w miejscach przebywania bezdomnych, udzielanie pomocy osobom uwięzionym na nieprzejezdnych szlakach komunikacyjnych oraz na granicy państwa).
7. Publikowanie na stronie internetowej i w RSO ostrzeżeń, zaleceń dotyczących niebezpiecznych zjawisk hydrologiczno-meteorologicznych oraz utrudnień komunikacyjnych.
8. Aktualizowanie danych teleadresowych i sprawdzenie wymiany informacji ze służbami oraz operatorami systemu przesyłowego i dystrybucyjnego energii elektrycznej, ciepła, wody, gazu i łączności.

SAMORZĄDY

1. W okresie utrzymywania się niskiej temperatury prowadzenie intensywnego i regularnego patrolowania oraz kontroli miejsc przebywania osób zagrożonych wychłodzeniem.
2. Kontrolowanie warunków bytowych osób objętych pomocą społeczną (niepełnosprawni, osoby niezaradne życiowo i ubogie).
3. W przypadku wystąpienia zagrożenia, zwołanie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i przekazanie do WCZK ustaleń z jego przebiegu.
4. Zapewnienie przez Powiatowe Centra Zarządzania Kryzysowego całodobowego przepływu informacji do WCZK.
5. Informowanie ludności o możliwości pogorszenia się warunków pogodowych i niekorzystnych zdarzeniach związanych z okresem zimowym (awarie, utrudnienia drogowe) poprzez zamieszczanie informacji na stronach internetowych urzędów, poszczególnych służb i straży oraz zarządców dróg.
6. Monitorowanie aktualnej i prognozowanej sytuacji meteorologicznej pod kątem występowania intensywnych opadów śniegu, które mogą spowodować nieprzejezdność dróg. W przypadku, gdy nie jest możliwe utrzymanie dróg w określonych standardach we właściwym zakresie, zwrócenie się o wsparcie do wojewody.
7. Przygotowanie do uruchomienia alternatywnej komunikacji zbiorowej w sytuacji wystąpienia intensywnych opadów śniegu i długotrwałego utrzymywania się niskich temperatur.
8. Zapewnienie funkcjonowania placówek oświatowych w trudnych warunkach zimowych, w tym dowóz dzieci i młodzieży do szkół, ciepłe posiłki w trakcie zajęć lekcyjnych, zapewnienie ogrzewania budynków szkolnych oraz internatów.
9. Egzekwowanie przez straże gminne obowiązku odśnieżania chodników i usuwania śniegu z dachów od właścicieli, zarządców i użytkowników nieruchomości.
10. Zabezpieczenie miejsc ewakuacji, ciepłych napojów oraz pomocy medycznej dla podróżnych zablokowanych w pojazdach na czasowo nieprzejezdnych szlakach, gdy sytuacja ta może stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia.

ul. Rakowiecka 2A
00-993 Warszawa
e-mail: poczta@rcb.gov.pl